

13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'nin ekinde yer alan kararla çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, 21 teknoloji fakültesine dönüştürülmüştür. 24.11.2009 tarih ve 27416 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ise kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin, 2015-2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuata göre yürütmeye devam edecekleri, kapatma işleminin, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015-2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulacağı kararlaştırılmıştır. 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda, anılan "kararın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir" denilmektedir.

Bu kararın ardından, teknoloji fakülteleri bünyesinde çeşitli mühendislik bölümlerinin kurulacağı bilgisi, üniversitelerin İnternet sayfalarından duyurularak, ilgili bölümlere öğrenci alınacağı açıklanmıştır. Bu bölümlerin arasında bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği gibi Odamızın görev alanına ilişkin mühendislik dallarının bulunduğu görülmektedir. Yukarıda belirtilen karar ve gelişmelerle ilgili olarak başkaca herhangi bir resmi bilgi ve belge bulunmadığı gibi, konuya ilişkin tam bir karmaşa olarak adlandırılabilir söylenebilir, yorum ve işlemler bulunmaktadır. Örneğin Gazi Üniversitesi'nin İnternet sayfasında "Yükseköğretim Kurulu'nda öğrenci alımı kabul edildiği takdirde Teknoloji Fakültemize 2010-2011 eğitim-öğretim yılında (Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Enerji Sistemleri Mühendisliği, İmalat Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği Metalürji ve Malzeme Mühendisliği, Otomotiv Mühendisliği) öğrenci alımı yapılacaktır" duyurusu yer almaktadır. (Ek-1) Sakarya Üniversitesi'nin İnternet sitesinde ise "Hukuki statü bakımından; Mühendislik Fakültesi mezunu 'mühendis' ile Teknoloji Fakültesi mezunu 'mühendis' unvanı arasında hiçbir fark söz konusu olmayacaktır. Teknoloji Fakültesi mezunu mühendisler de Türk Mimar ve Mühendisler Odaları Birliği'ne bağlı mühendis odalarına üye olabileceklerdir" denilmektedir. (Ek-2) Bakanlar Kurulu'nun 2009/15546 sayılı Kararı'nda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 28.9.2009 tarihli ve 25377 sayılı yazısından bahsedilmekle birlikte, konuya açıklık getirecek bilgilerin yer aldığı düşünülen bu yazıya ulaşılamamıştır. Yetkililerin çeşitli konuşmalarında bu alanın yeniden düzenlenmesine yönelik mevzuat değişikliği yapılacağı söylenmiş olmakla birlikte, böyle bir mevzuat çalışması yapıp yapılmadığı hakkında da herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Belirtilen Bakanlar Kurulu kararları ve üniversitelerin gerçekleştirdiği teknoloji fakültesi ve bu fakülteler bünyesinde mühendislik bölümlerinin oluşturulması, Odamız üyesi mühendisler ile gelecekte Odamıza üye olacak bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencileri arasında kaygıya neden olmaktadır. Yaşanan belirsizliğin, kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde halen öğrenim gören ya da buralardan mezun olmuş kişileri de çeşitli endişe ve beklentiye sevk ettiği görülmektedir. Bu fakültelerden geçmişte mezun olanların da mühendis unvanı elde etmeye yönelik olarak beklenti ve çalışmaları, mühendislik alanında yaşanan karmaşaya derinlik kazandırmaktadır.

Bilindiği gibi Elektrik Mühendisleri Odası Anayasa'nın 135. Maddesi ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası hükümlerine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Odamıza elektrik, elektronik, elektrik-elektronik, bilgisayar ve biyomedikal mühendislerinin üye olmaları zorunluluğu bulunmakta ve yine Odamızın faaliyet alanını bu mühendislik alanları oluşturmaktadır. Bir kamu tüzel kişisi olarak kuruluş

Aynı yazı Milli Eğitim Bakanlığı'na da gönderilmiştir.

yasası çerçevesinde anılan mühendislik alanlarıyla ilgili görev ve yükümlülükler üstlenmiş olan Odamızın, bu mühendislik alanlarına yönelik yaşamsal önem taşıyan söz konusu gelişmeler hakkında herhangi bir görüşünün alınmamış olması hatta hiçbir bilgilendirmede bulunulmamış olması, yaşanan kaygıların ne denli haklı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, gerçekleştirilen kararlar ve işlemlerin kaynağı olduğu anlaşılan Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı açısından bir talihsizlik göstergesi olup, özellikle Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile “tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye” yetkili kılınmış olan Yükseköğretim Kurulu’nun, yaşanan karmaşaya ve belirsizliklere son vermesi gerekmektedir.

Yürürlükte bulunan mevzuat ele alındığında, mühendislik ve mimarlık alanı 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası ile düzenlenmiş, mühendis ve mimarlar dışında kalan teknik personelin eğitim seviyelerine göre unvan, yetki ve sorumlulukları ise 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Yasa ile belirlenmiştir. Mühendislik ve mimarlık unvanı, 3458 sayılı Yasa uyarınca, bu alanda eğitim veren üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olmayı gerektirmektedir. Kapatılmasına karar verilmiş olan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlar ise 3795 sayılı Yasa’nın 3. Maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükmüne göre “teknik öğretmen” unvanı taşımaktadırlar. Aynı fıkranın (e) bendine göre, anılan fakültelerden mezun olan teknik öğretmenlerden en fazla iki yarıyıl tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere, kendi dallarında “mühendis” unvanı verilebilmektedir.

Görüldüğü gibi mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, “mühendis” yetiştiren eğitim kurumları olmayıp, bu unvanı alabilmeleri için iki yarıyıl tamamlama programına tabi tutulmaları gerekmektedir. Nitekim 3798 sayılı Yasa uyarınca çıkartılmış olan Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği’nin 4. Maddesi’nde “Tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programları mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanır” denilerek, mühendislik fakülteleri ile teknik öğretmenlik eğitimi veren fakültelerin müfredatı arasında farklılık bulunduğu açıkça ifade edilmektedir. Mühendislik eğitimi açısından zorunlu tutulan tamamlama programına da anılan Yönetmelik hükümlerine göre isteyen her teknik öğretmenin doğrudan girmesi olanağı bulunmayıp, bu konuda Üniversitelerarası Kurul tarafından yapılan ve merkezi olarak düzenlenen yeterlilik sınavında başarı gösterilmesi gerekmektedir. Yine aynı Yönetmeliğin 8. Maddesi’nde, “Tamamlama programlarında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” denilerek, mühendislik eğitiminin öğretim üyesi niteliği hakkında da kriter ortaya konulmuştur.

Bilimsel, teknik ve akademik veriler de, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde uygulanan programın, mühendislik unvanı elde edilmesi için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum karşısında, teknik öğretmen yetiştirmek üzere programlanmış fakültelerin adlarının değiştirilerek mühendis yetiştirmesinin sağlanamayacağı gibi teknik öğretmenlerin unvanlarının değiştirilmesiyle mühendis olamayacakları da açıktır.

3798 sayılı Yasa ile düzenlenen teknik öğretmenlere iki yarıyıl tamamlama eğitiminin ardından mühendis unvanı verilmesi düzenlemesinin, esasen mühendislik eğitimi ve unvan verilmesi kriterleriyle uyumlu olduğu bile söylenemez. Teknik öğretmenlerin yaşadığı istihdam sorununun çözümü iddiasıyla getirilmiş bu düzenleme, bilimsel ve teknik gerekliliklerden çok,

teknik öğretmenlerin sorunlarının çözüldüğü görüntüsü veren, yapay bir çözüm olarak gündeme gelmiş ve sorunların çözümüne de herhangi bir katkıda bulunmamıştır.

Bugün gündeme gelen, teknik ve mesleki eğitim fakültelerinin teknoloji fakültesine dönüştürülmesi çalışmalarının da, aynı yaklaşımla, istihdam sorunu olan bu kesime yapay bir çözümün, bu sefer kökten bir kararla uygulanması olduğu anlaşılmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden mezun olanların iş bulma sorunu bir gerçeklik olmakla birlikte plansız bir uygulamanın sonucu olan bu sorun daha büyük sorunlar yaratılarak çözülemez. Kaldı ki istihdam sorunu yalnızca teknik eğitim fakülteleri değil, fen-edebiyat fakülteleri mezunları başta olmak üzere diğer fakültelerden mezun olanların, hatta mühendislerin de karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun ilk kez açıkladığı verilere göre mühendislik işlerinde işsizlik oranı yüzde 12.8'dir. (Ek-3) Elektrik Mühendisleri Odası olarak 2009 yılında yürüttüğümüz Küresel Krizin Etkileri: EMO Üyelerinin İstihdamı araştırmasına göre ise; elektrik-elektronik mühendislerinde yüzde 10.7, elektrik mühendislerinde yüzde 10.3, bilgisayar mühendislerinde yüzde 9.5, elektronik haberleşme mühendislerinde yüzde 8.3, elektronik mühendislerinde yüzde 7.7, biyomedikal mühendislerinde yüzde 7.1 oranına ulaşan işsizlik söz konusudur. (Ek-4) Mühendislik gibi üniversite sınavlarında çok yüksek puanlarla ülkemizin en iyi öğrencilerinin seçilip alındığı ve teknik eğitim fakültelerinin neredeyse 2 katı kaynak harcanarak yetiştirilen mühendislerde yüzde 10'ları aşan işsizlik oranı ciddi bir istihdam sorunu olduğunu göstermektedir. Bu soruna dahi çözüm üretilemezken, yetersiz bir eğitimle yeni işsiz mühendisler yaratma girişimi, bilimsel ve akademik hiçbir gerekçeyle açıklanamaz.

Ayrıca istihdam alanı olmadığı gerekçesiyle teknoloji fakültesine dönüştürülen bu fakültelerin 2009 ÖSYS sonucunda tüm kontenjanlarının ilk yerleştirmede dolması da açıklama gerektiren bir durumdur.

Gelinen noktada, Yükseköğretim Kurulu'nun teknoloji fakültelerine dönüştürülen teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlara verilecek unvanın ne olduğu bilinmemektedir. Bu fakültelerdeki yeni yapılanmada, ABD'de ve Avrupa'da birçok ülkedeki "mühendislik teknolojisi/teknoloğu" yerine Türkçe çevirileri ters sözcük sırasında yapılarak "teknoloji mühendisi" veya "uygulama mühendisi" adı kullanılmaktadır. Böylece, teknoloji fakültelerinden mezun olacakların, mühendislerin yetki ve sorumluluk alanlarına sokulmak istendiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Hatta yukarıda sunduğumuz örneklerde görüldüğü gibi doğrudan mühendis unvanı kullanılmaya başlanmıştır. YÖK'ün herhangi bir açıklaması ve düzenlemesi olmaksızın, herhangi bir mevzuat değişikliği yapılmaksızın bu fakültelerden mezun olanlara mühendis unvanı verileceğine ilişkin kamuoyuna dönük açıklamalar yapılmasının, sorumlu bir davranış olduğundan da söz edilemez.

Meslek liseleri mezunlarının üniversite sınav girişlerine ilişkin katsayı karmaşası yaratılırken, meslek liselerine öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin kapatılması iç tutarlılık açısından da ayrıca ele alınmalıdır. Meslek liselerinin ülkenin ara eleman ihtiyacının yetiştirilmesinde konumlandırıldığı yerin ve bu okullara yönelik öğretmen ihtiyacının en azından 20 yıllık bir projeksiyonla belirlenmiş olması gerekmekte olup; buna yönelik istihdamın nasıl karşılanacağı da ortaya konulmalıdır. Ülkemizde iş dünyası sürekli olarak nitelikli ara eleman ihtiyacına vurgu yaparken; teknoloji fakülteleri kurulumuyla birlikte, ara eleman yetiştirecek eğitmen kadrolarının 1 yıllık formasyon eğitimiyle yetiştirilmesinden de söz edilmektedir. Bu mesleki eğitime verilen önemin azaltılması değil midir?

Bugüne kadar teknik eğitim fakültelerinin teknoloji fakültelerine dönüştürülmesi gerekçesi olarak, mühendis unvanı yerine tekniker, teknolojist gibi unvanlar verilerek yetiştirilecek uygulamacı elemanlara ihtiyaç olduğu iddiası kullanılmıştı. Geline nokta, asıl amacın bu fakülteleri mühendis yetiştiren fakültelele dönüştürmek olduğu yönündeki kaygıları doğrulayan gelişmeler yaşanmaktadır. Eğer iş dünyasının da ihtiyacı olan nitelikli ara eleman ve tekniker yetiştirilmek isteniyorsa, meslek yüksekokullarının eğitim kalitesinin artırılması zorunludur. Eğer teknik ve mesleki eğitim fakülteleri için ihtiyaç fazlası olduklarına yönelik belirleme yapılmışsa, bu kaynağın nitelikli ara eleman yetiştirmek için meslek yüksekokullarıyla ilişkilendirilerek kullanılması daha yerinde bir tercih olacaktır. Böylece iş dünyasının nitelikli eleman eksikliği olduğu yönündeki belirleme ve istemlerine yönelik olarak da gerçekçi bir çözüme ulaşılabacaktır.

YÖK'ün teknoloji fakültelerinde mühendislik bölümleri açılmasına izin vermesi durumunda, aynı üniversite bünyesinde örneğin iki ayrı bilgisayar mühendisliği bölümü kurulması gibi garip durumlar da ortaya çıkacaktır. Alınan Bakanlar Kurulu kararıyla 21 teknoloji fakültesi oluşturulmuştur. Teknik eğitim fakülteleri bünyesinde EMO'nun mesleki alanlarındaki ara elemanları yetiştirmek üzere kurulan öğretmenlik bölümlerinin 2009 yılında 2 bin 592 öğrenci aldığı, aynı yıl EMO'nun mesleki alanlarındaki mühendislik fakültelerine 11 bin 835 öğrencinin kayıt olduğu görülmektedir. Teknik eğitim fakültelerindeki aynı kontenjanların teknoloji fakülteleri adı altında mühendislik bölümü kontenjanlarına dönüştürülmesi durumunda, ortalama 4 yıl sonra mezun olacak mühendis sayısının yüzde 22 artması söz konusu olacaktır. Bu durum, mühendislerin mevcut işsizlik oranının 3'e katlanması anlamına gelecektir ve işsizlik sorununun çözümüne herhangi bir katkıda da bulunmayacaktır. İşsizlik sorununun ortadan kaldırılması esas olarak istihdam yaratacak ekonomik/politik süreçle ilgili olmakla birlikte, burada akademik alana düşen görev, ülkenin gelişim ve istihdam planlamasına göre eğitimin nitelik ve kalitesinin yükseltilmesi olmalıdır.

Sonuç olarak; yeni kurulan teknoloji fakültelerinde "teknoloji veya uygulama mühendisliği" gibi bölümlerin ya da "mühendislik" bölümlerinin kurulması, önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecektir. Konuyla ilgili yeterli bilginin bulunmaması, yapılan girişimin iyi düşünülmeden başlatıldığını göstermektedir. Bu nedenle konuyu daha da içinden çıkılmaz bir aşamaya gelmeden, konunun meslek odaları başta olmak üzere ilgili taraflarını da kapsayacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi için çalışma yapılmasını, bu değişikliklerle esas olarak neyin hedeflendiğinin kamuoyuna ve tarafımıza bildirilmesini talep ederiz.

Saygılarımızla

Cengiz GÖLTAŞ
Elektrik Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

[Ek 1: Gazi Üniversitesi İnternet Sitesi'nden alıntı](#)

[Ek 2: Sakarya Üniversitesi İnternet Sitesi'nden alıntı](#)

[Ek 3: TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketi Sonucu](#)

[Ek 4: Küresel Krizin Etkileri: EMO Üyelerinin İstihdamı Araştırması \(2009\)](#)